Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XI — Tarnów, piątek 5 sierpnia 1938 r. — Nr. 31

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".

(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P. K. O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

T R E Ś Ć:

Dr I. Schwarzbart

Jabne czy Jerozolima?

(W Tisza-beaw 5698 r.)

Pomiędzy współczesnym losem polityczno-narodowym i obecnymi cierpieniami moralnymi narodu żydowskiego a utratą resztek niepodległości naszej państwowości — dziś po raz 1868 obchodzimy ten straszny dla nas dzień żałoby narodowej — zachodzi ścisły, pragmatyczny związek historyczny. Można śmiało twierdzić, że los nasz ukształtowałby się zapewne całkiem inaczej, gdyby w r. 70 po Chrystusie Rzymianie zostali zwyciężeni pod murami Jerozolimy, jak na to się zanosiło w pierwszym okresie oblężenia stolicy judejskiego państwa. Ostatecznie — wszystkie nasze cierpienia są wynikiem naszej rozsypki, a rozsypka rezultatem utraty naszego państewka. Istniała wprawdzie diaspora żydowska już o wiele wcześniej, ale — były to mimo to tylko opiłki na polu magnetycznym — Jerozolimy. Dzień 9. Ab roku 70 zniszczył Jerozolimę i widomy symbol jej wolności — świątynię: wszystko, zamieniło się w opiłki. Znikło politycznie własne pole magnetyczne. Od owego dnia jesteśmy już tylko — opiłkami na obcych polach magnetycznych. Nic — więcej. W tym wyroku zamyka się cała groza okropnej tragedii, jaką przeżyliśmy 1868 lat temu.

Są w narodzie naszym od owego czasu — wielbiciele i piewcy innego, rzekomego magnesu, który jakoby powstał po drugim zburzeniu świątyni w życiu narodu naszego, a który rzekomo w miejsce Jerozolimy — spełnia jej funkcję przez blisko 19 wieków.

Tą siłą magnetyczną, ściągającą rozsypane opiłki żydowskie do jednego pola żydowskiego ma być — Jabne. Jabne, nie tylko jako szkoła z czasów Jochanana ben Zakkaj, ale jako — symbol duchowego państwa żydowskiego, jako „siła", która przetrwała naszych wrogów aż po dzień dzisiejszy.

Moim skromnym zdaniem stał się ten — „jawniźm" naszej historii — naszem nieszczęściem. Jawne — to proteza naszej państwowości. To — aby użyć porównania ze świata nam bliskiego — żydowska towiańszczyzna, to — złuda rzeczywistego bytu. Nauczyliśmy się — tak nas bowiem uczono z pokolenia na pokolenie — uwielbiać namiastkę, wmówiliśmy w siebie, że to — właśnie jest byt, szczytny, wielki, godny wielkiego narodu. I ta „teoria" — zabiła w nas gruntownie bunt przeciw temu, co się stało 9. Ab roku 70. Ta „teoria" pogodziła nas — z upadkiem, niewolą, poniewierką, upodleniem, a z ciernistej korony naszego nędznego bytu w przeciągu 18 wieków — zrobiła glorię!

Znam, znam i drugą zwrotkę tej teorii, która powiada, że Jabne — utrzymało nas dotąd, że dawno bylibyśmy na walce historii starły na proch, gdyby nas duch Jabne nie trzymał, Ta śpiewka to nic innego jak proba ubrania purpury na — próchno. To ucieczka przed rzeczywistością, to — upajanie się nędzarza pieśnią o — bogactwie.

Jabne jest winne, że w przeciągu 18 wieków pomijając kilka prób powstańczych w pierwszych wiekach po Chrystusie — zatraciliśmy konsekwentnie w sobie — pamięć o Jerozolimie jako stolicy państwa i wolę do odzyskania niepodległości.

Cóż z tego, że Jabne utrzymało w nas mózg, kiedy — zabiło w nas serce i duszę, serce — bunt i duszę — wolę.

Przeklęta ta siła, która z niewoli naszej czyniła wybraniectwo i wyższość, gdy — w rzeczy samej było to nic innego jak upadlającym godzeniem się z niewolą i cierpieniami...

W najlepszym zaś razie — sentymentalnym, kliwym, narodu niegodnym wzdychaniem do — wyzwolenia przez — cud. Nie przez siebie, nie drogą własnego — wysiłku, nie drogą — wychowywania młodych pokoleń do ofiary, nie drogą zbierania sił — ale mazgajskim wyczekiwaniem — cudu!

To są rezultaty tej „siły", którą zwykliśmy adorować jako — Jabne.

Jabne jest winne, że syjonizm jako walka o restaurację politycznej Jerozolimy — natrafił na opór, tępotę, brak zrozumienia, ducha niewoli i wszystkie te siły atawistyczne, które wkorzeniał w nas z pokolenia na pokolenie ideał — wybraniectwa i wszechwładzy — ducha — cierpiętnika.

Niema wolności ducha dla narodu — bez wolności politycznej! Niema wolności politycznej bez własnego państwa. W każdej innej formie bytu — duch męczy się między dwoma biegunami: można by te bieguny symbolicznie nazwać: jeden — banicja Einsteina — drugi: Przytyk! Bez spokoju, bez przystani szczęścia — trzepoce duch Jabne jak ptak postrzelony skrzydłami.

A gdy dziś — w dniu naszej najcięższej żałoby narodowej — z retrospekcji wieków obejmujemy dosłownie okropne cierpienia nasze, dochodzimy do wniosku: tam, pod murami Jerozolimy, 9. Ab roku 70 leży przyczyna naszej obecnej sytuacji...

Nawet trudności kwestii arabskiej, które nam dziś zatarasowywują drogę do Jerozolimy są również wynikiem tego, że duch Jabne odwrócił naród od prób powrotu do kraju w przeciągu kilkunastu wieków, bo czekał na — cud!

Historia jest przeciwieństwem polityki. Ta pierwsza zajmuje się przeszłością, ta druga — teraźniejszością i przyszłością. Historia — rozpamiętywa, analizuje, wykopuje. Polityka — walczy i buduje, boryka się i tworzy. Gdy mam do wyboru muzeum lub kuźnię, wybieram — kuźnię. Dlatego — zdaje mi się — że analiza wypadków, które rozegrały się w dziejach naszych przed 1868 laty jako cel sam dla siebie — jest rzeczą wprawdzie interesującą, ale — bezużyteczną, nieproduktywną. Analiza taka ma tylko o tyle w sobie pierwiastek życia, o ile — służy zaktywizowaniu sił politycznych naszego narodu, o ile staje się siłą motoryzującą — teraźniejszości.

A o to właśnie chodzi — sub specie aeternitatis naszego narodu — abyśmy i następne pokolenia zrozumiały, że tak długo nie zazna nasz naród względnego spokoju i szczęścia, jak długo — Jerozolima nie zwycięży — Jabne.

W nas i przez nas!

Jabne może być tylko — dzielnicą Jerozolimy... Przez 18 wieków zastępowało Jerozolimę i to jest przyczyną i źródłem naszej strasznej niemocy i naszych — męczarń i cierpień wśród narodów...

Jesteśmy dopiero na początku naprawienia tej wielkiej pomyłki naszych dziejów...

Na samym początku i dlatego — tak ciernistą jest nasza droga...

Droga kibuców ogólno-syjońskich

(Na marginesie artykułu dra Carlebacha)

Z radością czytaliśmy artykuł dra Carlebacha o osiedleniu kibucu Hanoar Hacijoni w Ewen Jehuda. Uderzyły nas jednak w artykule tego znakomitego publicysty zdania, świadczące o mylnym ujmowaniu ogólnego syjonizmu. Wśród niektórych sfer społeczeństwa syjonistycznego wciąż jeszcze pokutuje zdanie, jakoby organizacja ogólno syjonistyczna była przedstawicielką stanu średniego, może nawet orędowniczką interesów mieszczaństwa. Trzeba przyznać, że zdania takie pojawiały się nawet w organie organizacji ogólno syjońskiej w Palestynie i że koła oficjalne nie dość energicznie zabrały się do ostatecznego wyjaśnienia tej sprawy i do usunięcia błędnych tych pojęć. W konsekwencji uważa się za rzecz naturalną, że kibuc ogólno syjoński rekrutuje się w większej mierze niż inne kibuce z szeregów drobnomieszczaństwa, że w tym kibucu silniej niż gdzieindziej rzucają się w oczy specyficzne cechy drobnomieszczańskie, że kibuc ten wykazuje „że małomieszczaństwo i chalucijut, jeśli chodzi o budowę Palestyny, nie stoją w żadnej sprzeczności".

Myślę, że nietylko kibuce ogólnosyjońskie mogły wykazać słuszność tego ostatniego zdania. Wszystkie kibuce składają się w wielkiej mierze z ludzi „pochodzenia drobno-mieszczańskiego". Niema bowiem różnicy w doborze elementu ludzkiego między ruchami młodzieży od Haszomer Hacair aż do Betaru. Jeżeli w niektórych miastach, w poszczególnych organizacjach przeważa element robotniczy, uczniowski, czy „drobnomieszczański", to jest to wynikiem przypadkowych warunków lokalnych, nigdy zaś kierunku czy nastawienia danego ruchu. We wszystkich więc kibucach musiała się dokonać przemiana wewnętrzna, „przewarstwowienie psychiczne", wszystkie w równej mierze musiały udowodnić, że małomieszczaństwo i chalucijut nie stoją w żadnej sprzeczności.

Zatrzymać się nad tym zdaniem trzebaby było jednak, gdyby ono miało znaczyć, że młodzież ogólno syjońska wraz z całą organizacją ogólno syjońską reprezentuje czy broni mieszczaństwa (jak to ujmuje red. Schwarz z Habokeru). W takim wypadku nie można dość silnie podkreślić, że młodzież ani na chwilę nie wiązałaby się z tak pojętym ogólnym syjonizmem. Kibuce ogólno syjońskie poszły do Erec w imię ogólnego syjonizmu, który obejmuje wszystkie warstwy i walczy o wszystkie warstwy a nie o jedną z nich, który walczy o podporządkowanie interesów warstw sprawie narodu. To jest droga kibuców ogólno syjońskich. I tą drogą poszło nie „kilkudziesięciu" ale poszły już setki i nie jeden kibuc lecz wiele kibuców i nie dopiero dziś czy przed tygodniem ale jeszcze przed laty.

Tylko że wielu nie wie o wyjątkowo trudnej drodze robotnika ogólno syjońskiego w Erec, a część prasy zajmuje się tym faktem dopiero wtedy, kiedy kibuc idzie na osiedlenie w okresie najtrudniejszym i najniebezpieczniejszym. A poza Małopolską wie się o kibucach ogólno syjońskich jeszcze mniej. „Haolam" tygodnik Egzekutywy syjońskiej pisał z okazji osiedlenia kibucu Hanoaru, że nazywa się on Tel Jicchak, dla uwiecznienia imienia Jicchaka Grünbauma. Pomyłka świadcząca o tym, jak mało się wie o pracy kibuców ogólno syjońskich w Erec i o tym, że praca ogólno syjonistyczna w Erec dopiero się zaczęła, że narazie spełniano obowiązek „tylko syjonistyczne".

I jeszcze na jedno pozwolę sobie zwrócić uwagę. Na dumę, z jaką dr E. Carlebach wspomina o tem, że kibuc Hanoaru wykazał upór i wytrwałość, która cechuje zwyczajnie tylko ekstremistów, mimo, że jest to kibuc ogólno syjonistyczny, a to „ogólne" nie ma nic wspólnego z radykalizmem i z rewolucjonizmem. I to jest zdanie, które dzieli wielu starszych towarzyszy. „Jak wy młodzi możecie się pogodzić z ogólnym syjonizmem" — pytał jednego z naszych członków ogólny syjonista, były członek komitetu lokalnego. To jest dobre dla starszych. Młodzież powinna być radykalna. Albo w prawo albo w lewo". Pogląd — moim zdaniem — wręcz mylny. Radykalizm przypisać należy w naszym obozie raczej ogólnym syjonistom niż lewicy.

Dwa ruchy społeczne w pierwszym rzędzie zajmują umysły w świecie całym: nacjonalizm i socjalizm. W żydostwie przyjął nacjonalizm swoistą formę syjonizmu. Dwie drogi radykalne ma młodzież żydowska do wyboru. Albo idzie drogą nacjonalizmu żydowskiego t. j. syjonizmu i odrzuca socjalizm, albo idzie drogą socjalizmu i neguje nacjonalizm. I jest trzecia droga, środkowa, którą idzie lewica syjonistyczna. Można ją nazwać syntetyczną, można ją jednak nazwać i kompromisową, bo łącząc nacjonalizm z socjalizmem, nie chcąc rezygnować ani z jednego ani z drugiego zwęża oba prądy i umniejsza je, by mogły zmieścić się w ramach jednego programu.

Ruch młodzieży ogólno syjońskiej jest radykalny.

Młodzież ogólno-syjońska wybrała drogę syjonizmu i jemu wyłącznie chce służyć.

H. Kimel

Delegat Irgunu robotników ogólno-syjonistycznych w Polsce

W tym tygodniu przybył do Polski delegat Irgunu robotników ogólno-syjonistycznych w Palestynie tow. Kalman Rosenblatt. Przyjazd tegoprzewódcy ruchu robotników ogólno-syjonistycznych w Palestynie ma na celu nawiązanie ściślejszego kontaktu z ruchem młodzieży ogólno-syjonistycznej oraz odbycie doniosłych narad z tutejszymi czołowymi postaciami organizacji ogólno-syjonistycznej.

P. Rosenblatt jest ponadto delegatem Agencji Żydowskiej, z ramienia której ma przeprowadzić szczegółowe badanie obecnego stanu hachszary i przedłożyć odpowiednie propozycje na przyszłość.

Podziękowanie

JWPanu drowi Jakubowi Jeklowi

za trafne postawienie diagnozy i wyleczenie kochanej naszej żony i matki z ciężkiej i bardzo przewlekłej choroby, oraz za ofiarną, iście ojcowską, pełną poświęcenia i bezinteresowną opiekę z głębi serca dziękują **H. ZWECHEROWIE**

Oświadczenie

Niniejszym przepraszam Pow. Związek Zaw. Prac. Handlowych i Biur. w Polsce, oddział w Tarnowie, za rzucenie obelg pod adresem wyżej wspomnianego Związku i jego członków, przy czym zapewniam, że w przyszłości to się więcej nie powtórzy. Na znak żalu za moje postępowanie daję 20 zł na rzecz Tow. „Nasze Dzieci" w Tarnowie.

SZYMON KOCH

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

Sekretariat Zrzeszenia przyjął w lipcu b. r. 195 interesentów w sprawach handlowych i podatkowych oraz wystosował 23 pism do władz administracyjnych i nadzorczych w związku z bieżącymi pracami organizacyjnymi.

W poniedziałek 25 lipca br. odbyło się w lokalu Zrzeszenia zebranie kupców branży jubilersko-złotniczej, na którym omówiono i załatwiono aktualne sprawy powyższej sekcji. W dyskusji nad sprawami branżowymi wzięli udział pp. Ginger, Rosenberg, Löffel, Schächter i Hammer. W końcu wybrano kandydatów na biegłych podatkowych tejże sekcji.

We środę 27 lipca br. odbyło się plenarne zebranie sekcji obuwiowej. Zebranie powyższe zagaił prezes p. mgr Spielman, po czym rozwinęła się dyskusja nad bieżącymi zagadnieniami i pracami sekcji. W dyskusji wzięli udział pp.: Fries, Katz i inni. Po dyskusji, zakończonej powzięciem szeregu uchwał, wybrano dwóch kandydatów na biegłych podatkowych tejże branży.

W czwartek 28 lipca b. r. odbyło się w lokalu Zrzeszenia konstytuujące zebranie kupców branży chemicznej. W rzeczowej i stojącej na wysokim poziomie dyskusji nad aktualiami branżowymi wzięli udział pp. Fessel, Eisland, Schwanenfeld, Selinger i inni. Po wybraniu zarządu sekcji, w skład którego weszli: Chune Fessel — przewodn., M. Eisland, M. Rotter, L. Selinger i Eliasz Weinberger — członkowie zarządu, ustalono dwie kandydatury na biegłych podatkowych tej branży.

W niedzielę 7 bm. punktualnie o godz. 8 wiecz. odbędzie się w lokalu Zrzeszenia konstytuujące zebranie przemysłowców branży bieliźnianej. Na porządku obrad sprawy branżowe i podatkowe.

Zbiórka na rzecz chorych chaluców

Liga Pracującej Palestyny urządza w najbliższych dniach zbiórkę uliczną. Dochód z tej zbiórki przeznaczony będzie na leczenie chorych chaluców w sanatorium w Olkuszu. Należy żywić nadzieję, że ludność żydowska naszego miasta w zrozumieniu ważności tej akcji poprze ją i hojnymi datkami da wyraz swemu uznaniu dla pracy chaluców.

Dr Wolf Mandel

Otyłość

Powtarzam z artykułu „o fizjologii przemiany materii": Człowiekowi potrzebny jest pokarm, żeby mógł wykonać swoje funkcje.

Pokarm organizm spala zamieniając energię chemiczną na cieplną. Wiemy już że 1 gram białka i 1 gram węglowodanów dają przy spalaniu po 4,1 kalorii a 1 gram tłuszczu 9,3 kalorii. Energię cieplną organizm zamienia w pracę mechaniczną. 1000 kalorii daje 427 kilogram-metrów pracy (1 kg-m jest to praca potrzebna do podniesienia 1 kg o 1 m). Czym więcej człowiek pracuje, tym więcej zużywa ciepła. Dorosły człowiek potrzebuje przy zupełnym spoczynku około 1700 kalorii na dobę, a przy maksymalnych wysiłkach do 6000 kalorii.

Co się staje z pokarmem doprowadzonym w nadmiarze? Jeśli organizm wchłania w swoim pokarmie więcej energii niż potrzebuje dla swojej pracy i ciepła, to z nadmiaru tworzy zapasy tłuszczowe. Źródłami tłuszczu naszego ciała są prawdopodobnie wszystkie pokarmy: na pierwszym miejscu znajduje się tłuszcz pokarmowy, na drugim węglowodany, a na trzecim miejscu jest białko.

Jeśli tych rezerw tłuszczowych nagromadzi się za dużo to wówczas mamy do czynienia z chorobą zwaną otyłością. Otyłość wywołana jest przez przekarmienie, przy czym pod przekarmieniem rozumiemy nadmiar kalorii pokarmowych ponad każdorazowe zapotrzebowanie, obojętnie czy to zapotrzebowanie jest normalne, czy poniżej normy.

Nie każdy organizm robi wielkie rezerwy tłuszczowe. Badania ostatnich lat wykazały, że człowiek, który niema skłonności do tycia, nie tyje nawet jeśli spożywa dużo więcej kalorii niż potrzebuje. Jest wprost zadziwiającym, jak zdrowa większość ludzi zostaje przez dziesiątki lat przy tej samej wadze, chociaż organizm rozkłada setki kilogramów pokarmu rocznie w przemianie materii. Subtelnym regulatorem tych procesów jest głód względnie uczucie nasycenia. U chorego na otyłość często brakuje uczucie nasycenia; jego stale opanowuje głód. Na innych znów spada otyłość jak jakieś fatum: nie jedzą więcej niż poprzednio, nie mają nadmiernego apetytu, a mimo to tyją. Jak sobie tłumaczyć powstanie tej choroby? Jeszcze dotychczas niema właściwie takiego wyjaśnienia, które by nam mogło wytłumaczyć wszystkie problemy otyłości.

U niektórych otyłych przyczyna leży w niedomodze jakiegoś lub jakichś gruczołów z wewnętrznym wydzielaniem: przy słabej funkcji gruczołów płciowych albo przy kastracji widzimy często tą chorobę, jak n. p. u kobiet w okresie przejściowym, u eunuchów.

Przy degeneracji albo słabej funkcji gruczołu tarczykowego widzimy czasem ogromne tycie, które jednak jest raczej wyrazem pęcznienia skóry z powodu nadmiernej ilości wody, niż nadmiernej ilości tłuszczu. Jest otyłość która idzie w parze z niedorozwojem płciowym a wywołana jest przez guz przysadki mózgowej.

Trudniej da się wytłumaczyć otyłość, którą najczęściej spotykamy t. zw. tuczną. Niektóre wypadki dadzą się tłumaczyć słabą przemianą materii, tak, że zapotrzebowanie może być obniżone do 40 proc. zapotrzebowania zdrowego człowieka.

Przy trawieniu pokarmów zużywa się trochę energii, odpowiednio do samej natury pokarmów, jest to swoisto-dynamiczna energia. Ta swoisto-dynamiczna energia jest najmniejsza przy tłuszczu (2,5%), a największą przy białku (12-24%). U niektórych otyłych ta energia specyficzno-dynamiczna jest znacznie obniżona. Przez to zaoszczędza się organizmowi trochę pokarmów, które może deponować jako tłuszcz.

Ważnym momentem w otyłości jest też powolność i oszczędzanie ruchów.

Wszystkie te momenty nie wystarczą jednak do wytłumaczenia wszystkich wypadków otyłości.

Najnowsze badania przyjmują przy otyłości uszkodzenie ośrodka regulacji przemiany materii tłuszczowej w mózgu. Tak samo jak w mózgu jest ośrodek regulowania ciepła, ilości cukru w krwi i td., tak samo jest też ośrodek, który reguluje przemianę materii tłuszczu. Ten ośrodek stoi w związku z tkankami tłuszczowymi przy pomocy nerwu sympatycznego. W razie uszkodzenia tego ośrodka występuje otyłość.

Rozpoznanie otyłości jest i dla laika bardzo łatwe. Trzeba tylko porównać wagę chorego z wagą normalnego. Normalną wagę obliczamy z wysokości ciała, wyrażonej w centymetrach odejmując 100. Jeśli

WIADOMOŚCI MIEJSKIE

Ponowny apel prezydenta miasta

Prezydent miasta ponowił swój apel do ludności miasta, by dbała o czystość wnętrz domów, by ozdobiła okna i ganki kwiatami, oraz by nie niszczyła kwietników publicznych. Ludność miasta niewątpliwie zastosuje się do apelu prezydenta miasta, co z jednej strony przyczyni się do upiększenia miasta, a z drugiej strony do podniesienia zdrowotności w naszym mieście.

Zarząd miejski jednak winien ułatwić ludności spełnienie powyższego zadania, oraz służyć jej przykładem. Tymczasem mnożą się żale, że przy zamiataniu ulic bez poprzedniego ich pokropienia unosi się gęsty kurz, który grubą warstwą okrywa oczyszczone już fasady i wystawy. Po co więc czyścić i odnowić, skoro po kilku dniach wszystko znowu wygląda jak dawniej.

Zarząd miejski winien zainteresować się tą sprawą i wydać odnośne zarządzenia.

Otwarcie pawilonu na Piaskówce

Piaskówka rozwija się coraz bardziej i stopniowo przybiera charakter parku, gdzie wielkie rzesze ludności miejskiej szukają świeżego powietrza i odpoczynku po całodziennej pracy zawodowej.

Dla wygody spacerowiczów, a w szczególności dla wygody dzieci przebywających na półkolonii urządzonej przez miejski komitet pomocy dzieciom i młodzieży na Piaskówce — zarząd miejski wybudował na Piaskówce pawilon dla celów parkowych. Uroczyste poświęcenie i otwarcie tego pawilonu odbyło się w sobotę 30 lipca br. w obecności zaproszonych gości, oraz dzieci półkolonii.

Uroczystość zagaił prezydent miasta dr Brodziński, po czym ks. dr Bochenek dokonał poświęcenia pawilonu.

Następnie dzieci półkolonii wygłosiły z wdziękiem przemówienia, dziękując prezydentowi miasta za opiekę i pomoc. Uroczystość ta zakończyła się wspólną fotografią.

Kto wejdzie do Zarządu Komunalnej Kasy Oszczędności?

P. dyr. Jan Pilarz był członkiem zarządu Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Tarnowa. Z powodu wyjazdu p. dyr. Pilarza do Rzeszowa, zachodzi konieczność wyboru nowego członka zarządu Kasy w jego miejsce. Niektóre sfery wysuwają kandydaturę p. Jerzego Marca, sekretarza Rady Powiatowej w Tarnowie.

Inwestycyjne roboty miejskie

Na terenie miasta Tarnowa wykonywane są obecnie następujące inwestycyjne roboty miejskie:

W ramach kredytu Funduszu Pracy na 250 000 zł buduje się kolektor w ul. Krakowskiej i ks. Skorupki, boczny kolektor od ul. Fredry do Krasińskiego, oraz uliczne kanały: pl. Wolności, Pierackiego, Nowodąbrowska. — Przedsiębiorca inż Godzicki Sylwester z Katowic.

W ramach dodatkowych kredytów na 40.000 zł wykonane są kanały uliczne: Kolejowa, Bandrowskiego, św. Marcina, Urwana. — Przedsiębiorca A. Bronikowski.

A z kredytu dalszego — 20.000 zł buduje się kanały uliczne: Brama Pilzneńska, Wekslarska, Rynek wsch. i półn. ew. i dalsze w śródmieściu, z własnych funduszów i udziałów zainteresowanych stron kanał w ul. Dreszera (Szpitalna), w północnej części (koło Zakładu Albertynek). — Przedsiębiorca H. Holländer.

Wykonuje się przy pomocy kredytów Fun. Pr. brukowanie ul. Mościckiego od granicy Chyszowa do ul. Krasińskiego (od ul. Krasińskiego do Krakowskiej bruk już wykonano w ubiegłych latach), ul. Ujejskiego — od Krakowskiej koło kościoła Misjonarzy. — Przedsiębiorca A. Bronikowski i Okoń.

Wykonuje się w rzeźni miejskiej powiększenie bójni cieląt. — przedsiębiorca inż. Plachte. Buduje się małą halę targową między ul. Łazienną a ul. NP. Marii na pomieszczenie straganów, które mają być usunięte z pl. św. Ducha. — Przedsiębiorca budowy E. Delman.

Na ukończeniu jest dom mieszkalny, budowany przy pomocy kredytów Tow. Osiedli Robotniczych (T.O.R.) przy ul. Cegielnianej za Targowicą bydła. — Przedsiębiorca arch. Skoczek.

Przetarg

Zarząd miejski rozpisał przetarg na odnowienie fasady domu gminnego przy ul. Narutowicza (wodociągi). Wpłynęły cztery oferty, a mianowicie pp: arch. Skoczka, inż. Plachtego, arch. Dellmana i Wolskiego.

Podatki płatne w sierpniu

W sierpniu przypadają terminy płatności następujących podatków: Dnia 5 — podatku od energii elektrycznej pobranego w ciągu drugiej połowy lipca br.

Dnia 7 potrąconego podatku dochodowego pracownikom od uposażeń służbowych, emerytur, rent, wynagrodzeń za najemną pracę wypłaconych przez słuzbodawców w lipcu b. r.

Dnia 7 — specjalnego podatku od wynagrodzeń z funduszów publicznych wypłaconych w lipcu.

Dnia 15 — płatność zaliczki kwartalnej na podatek obrotowy przez płatników nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych za II kwartał w wysokości conajmniej 1/5 kwoty podatku wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy.

Dnia 20 — podatek od energii elektrycznej pobrany w ciągu pierwszych 15 dni sierpnia b. r.

Dnia 25-go płatna jest zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągniętego w lipcu przez przedsiębiorstwa handlowe I do II kat. i przemysłowe I do V kat. prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez wszystkie przedsiębiorstwa sprawozdawcze.

Dnia 31-go płatny jest podatek od kapitałów i rent przypadający od świadczeń umówionych w kontraktach o wydobywanie ciał kopalnianych z cudzego gruntu.

משתתפים אנחנו בצערו הגדול של חברנו הנכבד מר זאב שפירא
מקרקוב במות עליו רעיתו נ"ע הסתדרות המזרחי בטרנוב.

כוס תנחומים למר זאב שפירא מקרקוב במות עליו רעיתו נ"ע
זאב גצלר.

משתתפים אנחנו בצערו הגדול של חברנו מר זאב שפירא
מקרקוב במות עליו רעיתו נ"ע יחיאל ופנינה קורץ.

כוס תנחומים למר זאב שפירא מקרקוב במות עליו רעיתו נ"ע
יצחק אנגלברג ורעיתו.

Z powodu przedwczesnego zgonu naszej nieodżałowanej kuzynki błp. Balbiny Spirowej z Krakowa wyrażamy głębokie współczucie pogrążonej w głębokim smutku Rodzinie.

Goldfarbowie.

P. Sijkowi Argandowi z powodu śmierci błp. OJCA wyrażają serdeczne współczucie

kierownictwo, personel, kolonistki i koloniści kolonii „Safa Berura" w Rytrze

Z kolonii Ochronki żydowskiej w Ciężkowicach

Drugi turnus kolonii letniej, urządzonej w Ciężkowicach przez Ochronkę żydowską w Tarnowie odbywa się w warunkach nader sprzyjających. Pogoda bowiem jest piękna, a humor i samopoczucie dzieci pierwszorzędne. Codzienny program zajęć jest urozmaicony i daje dzieciom dużo emocji i uciechy.

W niedzielę 31 lipca odbyła się zabawa dla dzieci na sąsiadującej z naszym domem polanie. Na zabawę przybyli z Tarnowa pp. Henrykowie Fluhrowie, oraz wielu gości z pośród letników i miejscowego społeczeństwa z p. drem Knoblem na czele.

Zabawę otworzyło jedno z dzieci, które w pięknych słowach przywitało gości. Program zabawy był urozmaicony i złożony z przemówień, śpiewu, tańców, deklamacji i żywych obrazów. Wykonanie programu było pierwszorzędne i wywołało zachwyt u licznych gości, którzy wyrazili pełne uznanie dla inicjatywy i działalności Zarządu Ochronki żydowskiej, oraz kierownictwa kolonii. W toku zabawy rozdzielono wśród dzieci upominki i słodycze, ofiarowane przez gości z Tarnowa, oraz p. dra Knobla, który żywo interesuje się kolonią, a dzieciom udziela bezinteresownie opieki lekarskiej.

Zabawa miała przebieg bardzo wesoły i beztroski, a dzieci świetnie się bawiły.

Z rynku pracy

Strejk w przemyśle konfekcji męskiej trwał trzy dni, od poniedziałku do środy. Prawie wszystkie firmy podpisały umowę normującą warunki pracy i płacy. W czwartek została podjęta praca w tych pracowniach, których właściciele podpisali umowę.

Czeladnicy krawieccy półobstalunkowi wysuwają żądanie skrócenia dnia pracy i przedłużenia sezonu. Pertraktacje w toku.

Starostwo powiatowe w Tarnowie zażądało od związków zawodowych przedłożenia w terminie pięciodniowym imiennego spisu członków z podaniem ich przynależności państwowej — pod rygorem grzywny do 500 zł.

Z organizacji syjonistycznej

Tow. Dr Chomet powrócił z urlopu i objął urzędowanie jako prezes komitetu lokalnego organizacji syjonistycznej, oraz redakcję „Tygodnika Żydowskiego".

Z opieki społecznej

Pierwszy turnus kolonii wakacyjnej, urządzonej przez Stow. „Opieka nad biedną żyd. młodzieżą szkolną" w Pleśnej został ukończony. Dzieci przybyły we wtorek, oczekiwane na dworcu kolejowym przez cały zarząd „Opieki". W tym samym dniu wyjechał II turnus, obejmujący 45 dzieci.

W tych dniach gen. sekr. „Centosu" p. dr Leser przeprowadził lustrację kolonii „Opieka" w Pleśnej, oraz kolonię „Ochronki" w Ciężkowicach.

Dnia 31 lipca br. zakonczył się pierwszy turnus kolonii Rob. Tow. Przyjaciół Dzieci w Berechowie obok Stróż. Pierwszy turnus objął 76 dziewczynek. Dnia 2 bm. wyjechało na tę samą kolonię 90 chłopców.

Zbiórka uliczna odbyta dnia 12 lipca br. na rzecz kolonii letnich dla biednej młodzieży org. A. H. Akiba w Tarnowie przyniosła 169 zł 19 gr. — Wszystkim uczestnikom i ofiarodawcom najserdeczniej dziękuje

Kierownictwo org. „Akiba" w Tarnowie

---

ktoś jest wysoki na 165 cm, to powinien nago ważyć 65 kg.

Ludzie cierpiący z powodu znacznej otyłości mają zwykle lekko zaczerwienioną twarz, skóra im się stale błyszczy, bo się stale pocą, podbródek podwójny i potrójny, szyja krótka i gruba, potylica przechodzi prosto w kark, brzuch ogromny, wydęty jak beczka, albo zwisa fałdami na uda. U kobiet bywają piersi kolosalne. Dla utrzymania równowagi chodzą tacy korpulentni z wyprostowanymi plecami i rozkroczonymi nogami.

Z pośród narządów wewnętrznych cierpią najbardziej serce i naczynia krwionośne. Serce jest otoczone grubym płaszczem tłuszczowym, który mu przeszkadza w pracy. Oprócz tego serce musi pracować dla nadmiaru tłuszczu, tak samo jak naczynia. Występuje wysokie ciśnienie, zwyrodnienie mięśnia sercowego, bóle w okolicy serca, duszność, sinica. U otyłych jest skłonność do przewlekłych nieżytów oskrzeli i rozedmy płuc. Chorzy cierpią na uporczywą obstrukcję. Wątroba tuczna, duża. Często występuje kamica żółciowa. U mężczyzn spotykamy często przedwczesną impotencję, a u kobiet zanik miesiączkowania.

Charakterystyczna jest psychika otyłych. Nie znają mocnych wzruszeń, brakuje im inicjatywa, są dobroduszni i pogodni, często tępi i ograniczeni.

Otyłość idzie często w parze z cukrzycą i ze skazą moczanową. Choroby zakaźne, zapalenie płuc, operacje przebiegają u otyłych bardzo ciężko.

Ludzie otyli ogólnie krócej żyją, a to tym krócej, czym są tęższi. 60 rok życia przekracza 90 proc. chudych, a tylko 60 proc. tęgich, 70 rok życia 50 proc. chudych, a 30 proc. tłustych, a 80 rok życia 30 proc. chudych a tylko 10 proc. tłustych. Dlatego musi moda t. zw. „szczupłej linii" być uważana za objaw zdrowy i ona też może przyczyni się do tego, że nasza generacja będzie dłużej żyła.

Jak się leczy otyłość? Dużo łatwiej jest nie dopuścić do tycia, niż tuszy się pozbyć. Trzeba się często ważyć i uważać, żeby nie przekroczyć normy. Leczenie otyłości musi się stosować do powyższych wywodów. Ponieważ przemiana materii jest znacznie zwolniona, to trzeba odpowiednio mniej pokarmów doprowadzić do organizmu. Dokładną dietę musi wyznaczyć lekarz, który uwzględnia stan narządów wewnętrznych, zwłaszcza serca. Wiemy, że przy spalaniu białka najwięcej ginie energii, a przy spalaniu tłuszczu najmniej, dlatego najlepszym pokarmem przy odłuszczeniu jest białko, a najgorszym tłuszcz. Ruchy są bardzo ważne, przede wszystkim jako spacery, sporty i gimnastyka. Sześciokilometrowy spacer zużywa 30 gramów tłuszczu, a 3 klm. spacer pod górę z 10 proc. wzniesieniem zużywa aż 376 gramów tłuszczu.

Masaże nie mają żadnego znaczenia. Dobrze działają wody, bogate w sól glauberską jak karlsbadzka, morszyńska i inne. Dobrze też robią gorące i zimne kąpiele. Z leków stosuje się preparaty z tarczycy, przysadki mózgowej, gruczołów płciowych i jod. Wszystko to musi być stosowane pod ścisłą kontrolą lekarza.

Ze sportu

Piłka nożna

Zawody towarzyskie

Metal — Tarnovia 4:3 (1:2)

Niespodziewane, aczkolwiek zasłużone zwycięstwo odniosła drużyna „kolejowych", która dużą dozą ambicji zdołała nadrobić braki techniczne. Tarnovia zlekceważyła swego przeciwnika i zawodnicy jej do gry się specjalnie nie przykładali, a poza tym w składzie je zabrakło Jachimka i Gofrona.

Bramki dla zwycięzców zdobyli Różanka 3 i Czupryna; dla pokonanych Bazali, Pirych i Tarsia. Sędzia p. Honig.

Warszawianka w Tarnowie

Jedna z czołowych drużyn ligowych „Warszawianka" zawitać ma do Tarnowa na dwa dni 15 i 16 bm., celem rozegrania zawodów towarzyskich z Tarnovią i Reprezentacją Tarnowa.

Ewentualny start „Warszawianki" wzbudził zrozumiałe zainteresowanie wśród tutejszych sfer sportowych.

Ge-Be

Ogólny wykaz za miesiąc lipiec 1938

Puszki ścienne zł 254.65, Imi zł 9 45, uroczystości rodzinne zł 92.90, szkoły zł 10.30, znaczki zł 22.65, gratulacje zł 95.25, akcja Jizkor zł 15, ndarim zł 70.85, różne zł 13.64, akcja Kaf-Tamuz zł 87.08, akcja Hagalila zł 111.30, zbiórka uliczna zł 169.87, reszta z bazaru zł 12.60. razem zł 965 54.

Na powyższą kwotę poszczególne organizacje zebrały:

Liga Pracującej Palestyny zł 354.15 (organizacja Hitachdut zł 132.99, Gordonia 122 74, Haszomer-Hacair 93.21, Poalej Syjon prawica 5.21).

Organizacja ogólno-syjonistyczna zł 270 60 (og. syjoniści zł 33.05, Akiba 120.71, Hanoar-Hacijoni 93.54, Baalej Mikcoa 18 —, Bnej Syjon 5.30).

Organizacja Mizrachi zł 93.40 (Mizrachiści 5.—, Haszomer-Hadaati 70 45, Hechaluc Hamizrachi 17.95).

Organizacja Wizo zł 18.92 (Wizo 8.50, Młode Wizo 10.42).

Szkoły zł 30.80, (Żyd. Stow. Żyd. Naucz. 30.80).

Samson zł 15.20. — Łącznie zł 965 54.

Komisja KKL osiągnęła w lipcu 1937 r. kwotę zł 360.— W tym roku pod przew. tow. L. Kwadratsteina komisja KKL potroiła wpływy, osiągając kwotę zł 965·54.

Wykaz N'darim

Dr Siegfried zł 20, Rubin Toder zł 7.—. Po zł 5.—: Salamon Siegfried, Abraham Geller, zięć p. Fleischera, Zygmunt Fleischer, Rubin Toder. Po zł 3.—: Henryk Holländer, Hochberg, I. Eisen, Herman Osterweil. Po zł 2.—: Siegfried (sen.), Chaim Landau, Natan Abend, Reich, Samuel Dintenfass, A. Schlachet, A. Thorn, Eliasz Steuer, Dawid Seiden, S. Zauder, Izrael Osterweil, Szymon Seiden, Chaim Beller, M. H. Fried. Po zł 1.—: Uszer Celnik, Jakub Fries, Jakub Taffel, Samuel Apfel, Wild, Jehoszua Zeisel, Blauner, Kalman Gärtner, Abraham Faber, Efroim Singer, Jehoszua Keil, Izak Faber, Salamon Fuchs, Eleazar Keil, Abe Zughaft, Chaim Wilf, Eliasz Fränkel, Feiwisch Katz, Elechanan Fessel, Wymisner, dr Grünberg, Uszer Scheniner; Jakób Borgenicht, Schreiber, Sender Postrong, H. L. Trom, Ch. S. Korn, Ch. Rappaport, Arnold Feld, Lazar Rauchwerg, S. Hulles, Oziasz Haut, Wolf, J. Rinder, S. Gelernter, S. Blond, Ch. Perlman, S. Nebenzahl, Abraham Ciechanowski, zięć Kellera, Lazar Selinger, M. H. Schamroth, Aleksander Haber, Hirsch Eder, Jakób Haber, Berl Zweig, Mendel Wollek, Rafael Beller, Ch. L. Siedlisker, Mozes Klahr, L. Lieberman. Po 50 gr: I. Wind, Izak, M. Puderbeitel, I. Bruh, A. L. Weiser, M. Markus, Jehoszua Glas, Jechiel Kurz, Löffelholz, Jakubowicz, Zwi Gersten, Dawid Leibel, Scharf, Fleischer, Eljasz Unger, Knobloch, Eichel, Ch. Brand, Zuckerbrot, L. Zuckerbrot, Schiff, Chaskel Balsam, J. Sonnenschein, Aron Fertig, Aron Ciechanowski, Aron Siedlisker, Chaskel Biegeleisen, Chaim Spatz, Naftali Gorgel, Ch. Nath, Gerschon Grabschrift, Dawid Rotkopf, Sz. Feiner, Izak Lustgarten, A. Feiner, P. Unger.

(C. d. n.)

Osobiste

— Prezes kahału p. dr Menderer rozpoczął urlop wypoczynkowy. Zastępuje go wiceprezes p. Wolf Götzler.

— Inspektor Pracy p. inż. Korkiewicz rozpoczął z dniem 1 sierpnia urlop wypoczynkowy. Zastępuje go p. Szalaga, inspektor pracy w Nowym Sączu.

— P. Ludwik Antoniszak, zastępca kierownika wydziału śledczego przy tut. Pow. Komendzie P. P. rozpoczął z dniem 1 sierpnia urlop wypoczynkowy. Zastępuje go p. mgr Przebięda.

— Lekarz powiatowy p. dr Maciej Waręda rozpoczął z dniem 1 sierpnia urlop wypoczynkowy. Zastępuje go p. dr Adwentowicz, lekarz powiatowy w Dąbrowie.

— Prokurator Sądu okręgowego w Tarnowie p. dr Wrzeszcz powrócił z urlopu i objął urzędowanie.

— Przew. lokalnej komisji KKL. dr Abraham Chomet powrócił z urlopu i z dniem 1 sierpnia objął z powrotem kierownictwo komisji.

Szkoły średnie w Palestynie

Celem poinformowania zainteresowanych podajemy, że niżej podane szkoły w Palestynie mają prawo przyjmować uczniów z zagranicy i umożliwić im przyjazd do kraju zgodnie z przepisami emigracyjnymi, obowiązującymi w Palestynie.

Gimnazja i średnie szkoły handlowe. Gimnazjum Jeruzalem-Rechawia, Gimnazjum Jeruzalem-Bethakerem, Gimnazjum „Herzlia" Tel-Awiw, Szkoła Średnia Handlowa Tel-Awiw, rechow Geula h, Gimnazjum Balfour Tel-Awiw, rechow Mazah, Gimnazjum „Nordijah" Tel-Awiw, rechow Jochanan Hasandlar, Gimnazjum dla dziewcząt „Talpiot" Tel-Awiw, rechow Melchet, Gimnazjum dla chłopców (Szkoła o kierunku ortodoksyjnym) Szkoła realna Tachkemoni Tel-Awiw, rechow Lilienblum, Szkoła realna Haifa Hadar Hakarmel.

Seminaria Nauczycielskie: Seminarium nauczycielskie ogólne Jerozolima Beth-Hakerem, Seminarium nauczycielskie Mizrachi Jeruzalem rechow Bezalel, Seminarium dla nauczycielek i freblanek Mizrachi Jeruzalem rchow Hochabaszim, Seminarium dla nauczycielek i freblanek Tel-Awiw P. B. O. 406.

Opłata roczna w powyższych szkołach średnich wynosi od 12—18 Łp. w klasie pierwszej, dochodzi zaś do 20—28 Łp. w klasie ósmej. Internat istnieje tylko przy szkole realnej w Haifie.

Szkoły rolnicze: 5-cio klasowa szkoła rolnicza w Pardes Chana przyjmuje dzieci w wieku od lat 14—16. Przy szkole istnieje internat. Opłata za internat wynosi Łp. 66 rocznie, opłata szkolna 24 Łp. rocznie.

Szkoła rolnicza dla dziewcząt w Nahalal. Nauka trwa dwa lata. Przyjmuje się dziewczęta w wieku od lat 17—23. Opłata szkolna wynosi rocznie 28 Łp. wraz z mieszkaniem i utrzymaniem.

Szkoła rolnicza dla chłopców w Mikwe Izrael. Nauka trwa 3 lata. Przyjmuje się uczniów tylko w wieku 16—18 lat po ukończeniu ośmiu klas szkoły powszechnej lub 5-ciu klas szkoły średniej. Uczeń z zagranicy musi mieć opiekuna w Palestynie. Opłata roczna wraz z internatem wynosi 84 Łp. w pierwszym roku, 72 Łp. w drugim a 60 Łp. w trzecim roku.

Szkoła rzemiosł przy Technikum w Haifie. Nauka trwa 4 lata. Istnieją dwa wydziały: metalowy i drzewny. Przyjmuje się uczniów w wieku 14—16 lat, po ukończeniu ośmiu klas szkoły powszechnej lub pięciu klas gimn.

Do Technikum w Haifie przyjmuje się uczniów, którzy ukończyli 17 lat, posiadających świadectwo dojrzałości. Nauka trwa 4 lata. Rok szkolny rozpoczyna się w połowie października.

Wszelkich informacyj w sprawie wyjazdu do szkół palestyńskich udziela Sekretariat Organizacji Syjon. w Tarnowie, plac Kazimierza W. oraz Biuro Palestyńskie Kraków, Wielopole 9.

Kronika

Chór Dana w Tarnowie. W sobotę 6 bm. wystąpi w sali Sokoła Chór Dana w nowym uzupełnionym składzie z Hanią Brzezińską i Adamem Wysockim na czele. W programie najnowsze piosenki. Przedsprzedaż biletów w księgarni p. Seidena przy ul. Wałowej. Początek o godz. 9 wiecz.

Dochodzenia prokuratorskie. Prokuratura w Tarnowie wszczęła dochodzenia przeciw N. Żakowi, który uczył sztuki pływania Majewską, studentkę chemii, która utonęła onegdajw Dunajcu w Bogumiłowicach.

Wybicie szyb wystawowych. W nocy z środy na czwartek 4 b. m. nieznani sprawcy wybili dwie wielkie szyby wystawowe firmy Katz i Fleischer przy ul. Krakowskiej 8, oraz jedną szybę wystawową firmy Reiber również przy ul. Krakowskiej. Policja prowadzi dochodzenia.

Samobójstwo. Dnia 2 czerwca 1938 r. o godz. 23 ciej powiesił się w swym mieszkaniu przy ul. Wilsona nr 36 pracownik kolejowy magazynów zasobów Jaje Antoni. Celem ustalenia powodu samobójstwa policja prowadzi dochodzenia.

Złodziej kolejowy pod kluczem. Ludwik Kühnberg został aresztowany w pociągu na linii Tarnów—Krynica za usiłowaną kradzież kwoty zł 3.500 na szkodę Izraela Rusinka z Dąbrowy Górniczej. Kühnberga odstawiono do dyspozycji władz sądowych w Tarnowie.

Pobity przez strażnika. Do szpitala powszechnego w Tarnowie przywieziono 39 letniego Jana Bojburę, który został dotkliwie pobity przez strażnika kolejowego w Rzędzinie.

Z winy muszki. 27-letni Jan Woliński jechał rowerem, nagle wpadła mu do oka mała muszka, skutkiem czego Woliński przez chwilę oka nie mógł otworzyć. Spadł wobec tego z roweru i doznał ogólnych potłuczeń. Przywieziono go do szpitala powszechnego w Tarnowie.

Złodziej w potrzasku. Pod zarzutem systematycznej kradzieży na szkodę Holländer Hani w Tarnowie przy ul. Wałowej nr 45, policja zatrzymała i przekazała władzom sądowym Szepielaka Stanisława z Woli Rzędzińskiej. — Szkoda wynosi około 900 zł.

Tajemnicze morderstwo. Dnia 3 czerwca 1938 r. na drodze gromadzkiej w Zalasowej znaleziono trupa Borucha Józefa z Szynwałdu ze śladami obrażeń cielesnych. Policja prowadzi dochodzenia dla wyświetlenia sprawy.

Kradzież blachy. Dnia 1 sierpnia br. dokonano kradzieży blachy wartości 350 zł z magazynu firmy Zins i Ehrlich w Tarnowie, przy ul. Bandrowskiego. Dochodzenia w toku.

Kradzież. Dnia 2 sierpnia br. Kaczor Stanisław, zam. w Tarnowie, przy ul. Zielonej 34, zgłosił na policji kradzież z niezamkniętego mieszkania 2 zegarków i portfelu z zawartością 50 zł. Łączna szkoda wynosi zł 219. — Policja prowadzi dochodzenia.

Kino „Apollo" wyświetla dziś i w dni następne film p. t. „Burza na Morzu".

Wykaz akcji węglowej za rok 1937/38

Itzinger Samuel zł 5.

Jortner (30 mtr węgla) zł 120, Jäger Benjamin 20, Jakubowicz M. W. 5, Jortner M. 5, dr Jekel 10.

Keil Szyja zł 5, Knobloch Herman 5, Kossowa M. 5, Kaufman Rubin 5, König Izak 2, Katz Eisig 2, Koch Chaskel 3, Kleinkopf Mozes 5, Kohane Izak 2, Kleinhändler Dawid 5, Kampf Izak 10, Katz Maurycy 10, Kohn N. 3, Korn Chaim 10, Kornmehl Fessel 20, Kampf Ozjasz 5, Knecht Ch. 5, Klein Karolina 15, Korn M. 7, Koss Mozes 3, Katznerowa 5, Koch Mozes 7·50. Kupferbergowa 2, Klein S. 5, Keitsch Izrael 5, Knobloch N. 5, Katz i Fleischer 200, Klein Jakub 10, Klapholz Chaskel 5, dr Katz A. 5, dr Klein E. 5, Krauter M. D. 5, Klausner Mozes 5, Ketz Józef 150, Kerner Z. 2, Kornfeld Aleksander 5, Koch Szymon 5, Kirschenbaum E. 3, Künstlich 2, Kornheiser Chaim 5, Klausner Leibisz 5, Kornfeld Chaskel 3, Kanengisser Szymon 5, Koch Lejbisch 5, Kleinhändler 5, Keil Abraham 5, Koniecpolski 2, Kresch Berisch 5, Kinderfreund Izak 2·50, Kanarek Ozjasz 5, Koch G. 5, Keller M. 15, Korngold H. 5, Kurz Chiel 10, Knobloch Selig 2, Kirschenbaum I. 5.

Leibel Mozes zł 2, Landman Dawid 12·50, Leiser Leser 15, Leserowa Wwa 25, dr Leibel A. 5, Leistner Ryfka 3, Lion Bracia 10, Lipiner M. 3, Ladner H. 10, Lichtman Dawid 2, mgr Lenkowicz 2, Leisten Hersz 5, Lehrer R. 5, Laufer A. 5, Lederberger 5, dr Lantner 5, Löffel M. L. 5, inż. Leuchter M. 5, Lichtblau W. 50, Laufer Markus 5, Leibel i Rosenblatt 5, Lieberman Leon 10, Licht Abisch 5, Leistner Abraham 3, dr Lerner A. 2, Luftig Salamon 2, Lorber Dawid 2, Leser Naftali 3.

Mandelbaumowa Cz. zł 10, Mohrer Rachela 5, Margulies Leib 5, dr Mandel W. 10, Mondscheinowa 3, Miere Szyja 2, Müller Mozes 3, dr Muskatenblith W. 5, dr Menderer M. 10, Moselowa G. 10, Mahler Abraham 2, Maschler Józef 30, Marin Mozes 3, Metzger Pinkas 5, Matzner Mozes 2, dr Leon Maschler 5, Malz Aron 5, dr Mütz H. 10, Müller Józef 5.

Neuman Chaskel zł 5, Neuman Eidel 3, Neustadt Józef 10, Neuman M. 3.

Dr Oberlender A. zł 5, Orschützer Pinkas 5, Osterweil i Offner 15, Offner Izrael 5, dr Offner I. 10, dr Oberleder M. 2.

Postrong Sender zł 7, Parnes N. M. 25, Pariser S. 10, Padawer Mendel 2, Potaschmacher Mendel 5, Perlberg Mozes 5, Pow. Bank Związkowy 50, Postrong Ch. 3, Perlberg Bracia 7, Pomeranz A. 5, Padawer Józef 3, Papapol-Zweig 6.

Roskes Izak zł 15, Rosenthal Benzion 5, Rossner Wolf 3, Rieger i Nath 5, Rapaport i Laufer 5, dr Bron. Rubin 3, inż. Reich M. 5, Reich dr. D. J. 5, Rossner i Osterweil 5, Reiner Chiel 2, Rosenberg Markus 3, Richter Mozes 5, dr Rottenberg S. 2, Reich I. Apt. 5, Reuchwerg i Müller 7·50, Reich Wojciech 20, Rubin Z. 5, Rimler S. 2, Reinhold Majlech 3, Rebhan i Weiss 4, Reinhold Bracia 8, Rückel Chaim 3, Reuchwerg Kalman 5, Rubin Wilhelm, 25, Rossner Juda 5, Reifen i Ackerman 6, Reich Israel 2, Rosenbaum Józef 2·50, Rapaport 5.

Schlenger Leon zł 5, Schlesinger Mozes 4, Stern A. 5, Seiden Szymon 10, Schönwetter Wilhelm 5, Schönfeld S. 5, Straus Rubin 2, Spangelet 3, Silberfenig S. 3, Schwarz Feiga 2, Streim Natan 5, Schönberg Eliasz 5, Schächter Feiwel 8, Schiff Mozes 5, Strum Debora 5, Schwanenfeld Maurycy 10, Sandhaus Romek 5, Siegfried Salamon 5, Scher S. 10, Telinger i Kellner 5, Schächter Herman 2, Stub Szyja 5, Sperling Hersz 2, Steinhauer Markus 2, Siedlisker Chaim Leser 5, Singer Leibisch 5, Schiff Izak 5, Springer Motel 4, Stieglitz Józef 5, Schmidt i Grün 5, Schlesinger Bracia 5, Stengel M. 3, Siedlisker Aron 5, Singer Chaim 2, Springer Eile 7, Sander M. J. 2, Stricker Izrael 5, Spielvogel Hersz 2·50, Schindel Jakub 5, Steigler Juliusz 5, Staszewski i Fenichel 10, Schmidt S. 2, Schlachet A. 2·50.

(c. d. n.)

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, ½ str. 175 zł, ¼ str. 90 zł, ⅛ str. 45 zł, 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr

Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·6C, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Chaim Friedman.** Drukiem **I. Engelberga w Tarnowie**